

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅRGANG

15. FEBRUAR 1958

A V I N N H O L D E T :

SYND OG ERKJENNELSE - DEN KRISTNE FILMKRITIKK.
EN MENINGSUTVEKSLING - FILMANMELDelse - BLIKK
PÅ TIDEN - VATICANETS PAVILJONG PÅ VERDENSUT-
STILLINGEN I BRYSSEL - MAMMA NINA ER DØD - FASTE-
MANDAT - TIL LOURDES - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NR
4

NESTE NUMMER KOMMER 1. MARS 1958.

ROMA-FÆRD

12—28 MAI 1958

København-Rom-Assisi, 17 dage, kr. 700.—

Prisen indbefatter reise med sovevogn, hotel og kost (undtagen på reiserne) samt sygeforsikring. Der tages dog forbehold mod prisforhøvelser. Der bliver 9 dages ophold i Rom, en heldags bustur til Assisi (køretid 4 timer) og 3 hele dage i Assisi. Hotelforhold og kost er upåklagelige. Turen tilbydes katolikker og protestanter, der har humor og kræfter til en anstrengende fællesreise. Rejsende, der ønsker at bo og spise alene i Rom, kan deltage i turen uden væsentlig fordyrelse for dem. — Da turene hittil har været overtegnede, bedes man melde sig snarest.

Paul d'Auchamp, præst,
Rosenkranskirken, Akirkeby,
Danmark.

*

I september 1958 vil der blive en 17 dages tur til Assisi, med mulighed for ophold i f. eks. Firenze og Siena. Denne reise, der er tænkt som en hvileferie, tilbydes særligt mine tidligere reisekamerater. Prisen under ovenstående forudsætninger kr. 650.—; men der vil være mulighed for at leve på egen kost dernede. Een halv friplads er til rådighed.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
Marias Minde	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinikk, Hamar	
St. Elisabeth Inst., Hammerfest	
St. Theresia kirke, Hønefoss	} Lillestrøm
St. Franciskus Hosp., Hønefoss	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus presteg.	

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

FASTEPREKENER

i St. Olavs kirke, Oslo

Hver søndag aften i
fastetiden kl. 19,—

ved franciskanerpater A. Castricum.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9 III
Tlf. 14 339

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent alle hverdager
kl. 9.30—21.30.
Lørdag kl. 9.30—13.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid
kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag.
Sosialkuratoren treffes etter avtale.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv 5, Oslo.

BØNNENS APOSTOLAT

FEBRUAR: Trøst og kraft på forbønn av
Vår Frue av Lourdes. — Bekjempelse
av den gudløse materialisme i Kina.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 16. FEBRUAR. Sønd. Quinquagesima: Ep. I. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk. 18, 31—43. Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag: Askeonsdag. Torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Petri bispestol i Antiokia.

SØNDAG 23. FEBRUAR, 1. sønd. i Fasten: Ep. II. Kor. 6, 1—10. Ev. Matt. 4, 1—11. Mandag: Mathias, ap. Tirsdag og onsdag (imbredag): Ferialdager. Torsdag: Gabriel av pasjonistenes orden, bekj. Fredag og lørdag: Imbre- og ferialdager.

Hva koster en ulykkesforsikring?

Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf.	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegr. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestgr. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Synd og erkjennelse

Synd er i siste instans intet annet enn motstand mot Guds hellighet. Vi skal vokte oss vel for å tale om denne motstand som om det bare var en sak for opprørere og Gudsfornektere. For som mulighet — snart sterkere og snart svakere, åpenlyst eller skjult bak kravene om en selvtilstrekkelig kultur, ekte liv og sunn naturlighet — lever den i hvert menneske. Derfor må vi være våkne og stå imot så snart den rører på seg, — oppheve den ved sannheten, utligne den med *ro*, eller overvinne den ved besluttsomhet, således som vi best kan bli ferdig med den.

Vi sa synd i siste instans er intet annet enn motstand mot Guds hellighet. Det er da også foran Guds hellighet at mennesket blir vår sin egen uverdighet. Vi ser at vi er selviske, urettferdige, urene, onde. Vi føler og ser omfanget av vår urett, bestemte handlinger fra i dag og i går og fra når som helst — men ut over dette selve den tilstand vi befinner oss i, vår tilværelse slik den arter seg og er rettet: «Synden» således som Åpenbaringen forstår den, og som den driver sitt vesen også i vårt liv. Vi erkjenner at den ikke bare går den levende Gud imot, at den ikke bare betyr umoralskhet, men vanhellighet. Dette ser vi, og medgir vi — vi gir Gud rett imot oss selv, som det heter i den femtiende salme: «For min synd kjenner jeg bare så altfor godt, og min synd er for meg alle vegne. Mot deg alene har jeg syndet, og det som mishager deg, har jeg gjort. (Det bekjenner jeg) forat du skal ha rett i dine ord.»

Der gis forskjellige måter å unndra seg denne erkjennelsen på. Den groveste består i at mennesket overhodet ikke ser sin egen skyld, fordi det ikke vil se den. Vi føler oss rene, betoner at vi alltid har vært rettskafne og aldri gjort noe galt, og merker slett ikke hvor meget hovmot som står bak denne angivelige rettskaffenhet, og hvor meget som ikke er godt, som gjemmer seg under denne tilsynelatende så ulastelige livsførsel. Her trenges sannhetsvilje og mot. Gud har åpenbart oss at vi er syndere, og det er vantro ikke å ta dette alvorlig. «Hvis vi sier vi ikke har noen synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss,» sier Johannes så inntrengende, som det er eiendommelig for ham. Denne åpenbaring stiller oss foran Gud. Den viser oss blendverket i den umiddelbare selvfølelsens tilsynelatende renhet

og redelighet, gir den troende et standpunkt hevet over alt dette, og øyne som formår å se sannheten. Det betyr ikke at vi skal gjøre selvplage og unatur ut av vår syndighet, som det ikke sjelden skjer — og som lett kan trekke etter seg onde følger: stadig ser vi at denne lammende syndsfølelse etterpå slår over i en eller annen art av opprør, enten hos det samme mennesket eller i en senere generasjon. Den kristne lære om synden skaper tvert imot et nytt standpunkt og gir oss mot til å begynne kampen for en renere godhet ut fra det. Derfor skal syndserkjennelsen ikke sløve og ødelegge oss, men frembringe en kraftig vilje til fornyelse.

En annen måte å unngå denne erkjennelse på, består i at vi meget vel ser — ja, har et skarpt blikk for og en brennende følelse av at vi har gjort urett, men vi kan ikke bære kjensgjerningen. Vår stolthet vil ikke medgi at vi er syndere, men da det ikke er til å endre, sier vi: «Jeg har ikke noe hos Gud å gjøre,» og går bort. Her trenges ydmykhet. Vi må ikke bare erkjenne at vi er syndere, men også akseptere at vi er det. Og ikke i tross og selvhevdelse, men oppriktig og beredvillig. Men dette heller ikke på den måten at vi nedverdiger oss og raser mot oss selv, men ærbart og ansvarsbevisst. Mennesket må innstille seg på den kjensgjerning at det er en synder, og bære skammen. Av det fremgår fornyelsen.

En tredje måte å vike unna på, er motløsheten. Når vi ser at vi stadig feiler på ny, og at det onde går like til grunnen, når vi føler hvor forvirret og uveisomt alt synes å være, da kommer vi i fare for å gi opp oss selv — særlig når vi ikke har noen sterk vilje og vår natur mangler konsekvens. Å holde ut i dette tilfelle er nesten det vanskeligste, for til alle beslutninger svarer forstanden: «Du gjennomfører det jo likevel ikke! Du gjør det jo likevel om igjen!»

Om noe sted så gjelder her setningen, at den troende må ha tillit og «håpe mot ethvert håp», for han har med den Gud å gjøre «som gjør de døde levende, og kaller på det som ikke er, som om det var» (Rom. 4, 17). I slike øyeblikk må mennesket ikke innlate seg på noen overveielse. Det må påberope seg noe ubetinget som er over det og i det og si: «Jeg vil og jeg skal, for Gud vil og han er allmektig», — og tilbakevise enhver innvending.

Vi anerkjenner vår urett, vi medgir vår synd, vi gir Gud rett imot oss selv. Men var dette alt, måtte vi gå bort fra den hellige Gud, og alt var tapt. Nei, det bor en hemmelighet i ham som allerede den naturlige-religiøse erfaring aner på en eller annen måte: Gud er ikke bare opphavsmannen til godt og sant og rett, men han er også nybegynnens uutgrunnelige makt. Han er den som formår noe som går over ethvert begrep, å hente det tilsynelatende endegyldige, den fullbrakte gjerning, en eksistens som alt er preget, inn i en ny begynnelse. Det ord fra Romerbrevet som vi nettopp anførte, peker hen på denne hemmelighet. Gud, selve den fullkomne hellighet, det skånselløst allmektige fiendskap mot alt ondt, vil og er i stand til å tilgi. Men virkelig tilgivelse, den tilgivelse som vi søker og som alene kan hjelpe oss, er en stor hemmelighet. Det betyr ikke bare at Gud overser det som er skjedd og atter gir sitt vennskap til han som har feilet, — det ville være for lite, ganske enkelt for lite. Guds tilgivelse er

Den kristne filmkritikk

En meningsutveksling

H. RIEBER-MOHNS filmkommentarer i siste nr. av «St. Olav» (nr. 2 1958) har jeg lest med stor interesse, ikke minst fordi jeg kjenner meg igjen som den ene av «de to uheldige kristne filmkritikerne» som ifølge pateren har gått i vannet sammen med en kollega i «Vårt Land». Årsaken var altså våre anmeldelser av «Quo Vadis?»

Når jeg tillater meg å be om spalteplass for noen bemerkninger, er det ikke i første rekke fordi pateren er dypt uenig i min vurdering — eller mangel på sådan — av denne spesielle filmen. Det har som kjent hendt før at en film som ble slaktet av noen ble en opplevelse for andre. Mer interessant er det at pateren med utgangspunkt i en mer eller mindre tilfeldig valgt film retter sitt grovkalibrete skyts mot vår — i dette tilfelle min — måte å vurdere film på overhode. Ja, hva skal man si når man uten antydning av reservasjon blir beskyldt for «å juble henrykt og grovt ukritisk over nær sagt hvilket som helst «kristelig» innslag i den ellers så ille profane filmproduksjon, uten å se nærmere på gehalten av denne fromhet i technicolor og super-production».

Man kunne simpelthen bli fornærmet både på egne og andres vegne, men som god lutheraner skal jeg prøve å ta alt opp i beste mening. Både jeg — og flere med meg — tar ganske visst paterens knusende dom med stor ro. For det første står det ikke noe i den nevnte artikkelen som ikke har vært gjennomtenkt og skrevet her hjemme før. At pateren er så misfornøyd med resultatet, må vi selvsagt bøye oss for. Dernest kan jeg passende sitere hva jeg skrev i innledningen til min filmanmeldelse i «Kirke og Film»:

«Det har i mange år vært god tone å se med mistanke på enhver form for filmatisering av bibelske eller ukrystne motiver — i særlig grad når filmene er blitt til i Hollywood. Og denne mistanken får sannelig Hollywood selv ta skylden for. I altfor mange tilfelle er vi blitt servert en amerikanisert søtsuppe som bare har fylt oss med forakt. At dette også har gått ut over de ærlige og alvorlig menende produsentene og regissørene i filmbyen, er innlysende».

Så totalt uvitende og fullstendig fremmed for problemene som pateren gir uttrykk for, er vi tross alt ikke.

Når det gjelder «Quo Vadis?», har jeg lurt på om synet på denne filmen kan henge sammen med forskjellen på katolsk og protestantisk bakgrunn og

skapende og gjør at han som var skyldig ikke lenger er det. Gud henter ham inn i sin hellighet, gir ham del i den og lar ham begynne en ny streben og en ny kamp.

Mot denne hemmelighet vender et menneske seg når det har erkjent sine synder og ber om tilgivelse.

Etter Romano Guardini.

oppfatning. Kanskje Rieber-Mohn kan hjelpe meg her. I alle tilfeller er det mer enn påfallende at «de to uheldige kristne filmkritikerne» ikke bare selv går så ubehjelpelig i vannet, men til og med får biskopelig — riktignok luthersk — følge av en ikke ukjent biskop i Stavanger, som altså da også skulle lide av «denne bedrøvelige og livsfarlige blindheten nettopp nu».

I «Stavangeren» for 31. desember i fjor (side 1) skriver nemlig biskop Karl Marthinussen en spesiell anbefaling under titelen «En fantastisk film» bl. a.:

«Mitt inntrykk er at filmen i enhver henseende er historisk forsvarlig og holdt innenfor en ramme som står selv for en meget stram kritikk. — — Av gripende virkning er scenen i katakombene hvor vi blant annet får høre en tale av apostelen Peter. En bedre utnyttelse av brevstoffet i Det nye testamentet kunne sikkert gjort talen noe mer virkningsfull enn den er blitt i filmen. Men ellers gir filmen et realistisk bilde av de kristne, både av deres martyrmot og av deres menneskelige svake sider, bl. a. angsten for lidelsen. Filmene har unngått å gjøre dem til glansbilder. I det hele er det all ros verd at den — trass i sin amerikanske regi — har unngått de fleste av fallgrubene som lå like for hånden. — — En av de virkelig store filmer som jeg på det beste kan anbefale.»

Personlig nærer jeg dyp respekt for mye av det arbeidet på filmfronten som er utført fra katolsk side verden over. Men i dette konkrete tilfelle føler jeg meg fremdeles overbevist om at min vurdering av «Quo Vadis?» ikke er fullt så meningsløs som pateren vil ha det til. Og jeg føler meg mer på linje med Stavangerbispen enn med Oslopateren. For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at min anmeldelse var skrevet lenge før biskop Marthinussens anbefaling.

Og så to ting til slutt: Sammen med artikkelen i «St. Olav» ble det bragt et bilde av «St. Paulus — på sykkel i pausen». Hensikten med bildet var jo over all måte tydelig. Men ville det ikke ha vært mer redelig å bringe et bilde fra selve filmen, enn å vise hvordan Paulus eventuelt ville ha tatt seg ut på sykkel? Ærlig talt — jeg har den tillit til «St. Olav»s lesere at de hadde tålt det.

Endelig: Det er mulig at jeg er dårlig informert, men jeg savner nettopp en regelmessig filmvurdering fra katolsk hold her i landet etter de retningslinjer som Rieber-Mohn trakk opp i sin artikkel — og som det neppe er noen prinsipiell uenighet om.

Bergen, 28. jan. 1958.

Rolf Tofte.

*

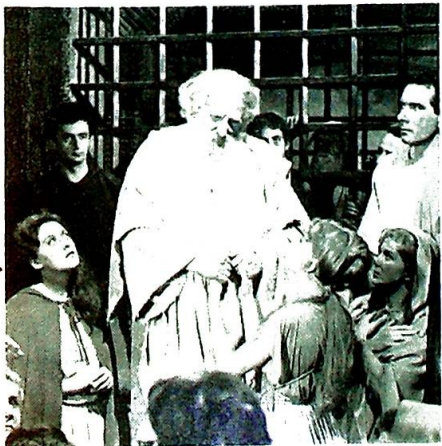
En meningsutveksling omkring den kristne filmkritikk er i seg selv både ønskelig og gledelig — også i «St. Olav»s spalter. Det dreier seg jo her om et

felleskristelig anliggende av stor betydning — så stor at en ikke bare bør oppmuntre (det har vi også gjort), men også stille strenge krav om innsikt og kvalitet.

Rolf Tofte's innlegg synes meg ikke å bringe noe nytt m. h. t. selve *saksforholdet*: Han syntes at «Quo Vadis?» — *kristelig sett* — var en høyst positiv filmbegivenhet — det syntes ikke jeg. Begge disse motsatte standpunkter fremgikk allerede med all ønskelig tydelighet av artikkelen i «St. Olav» nr. 2 i år, og lar seg visst ikke endre. Han føler seg støttet av biskop *Karl Marthinussen*. Selv har jeg siden jeg skrev min artikkel funnet det oppmuntrende at så mange av våre unge katolikker har funnet at den amerikanske filmen gjorde platt og sentimental søt-suppe ut av noe som for dem er hellig. Som saken står mellom Rolf Tofte og meg synes jeg selvfølgelig at dette siste røper et oppløftende sikkert instinkt for hvordan de kristne mysterier overhodet kan og bør anskueliggjøres.

«Jeg har lurt på», skriver Rolf Tofte, «om synet på denne filmen kan henge sammen med forskjellen på katolsk og protestantisk bakgrunn og oppfatning». Det skulle jeg tro det gjør. Det kan være, som ren formodning, at det sterkere liturgiske og kultiske uttrykk troen finner i katolisismen skjerper kravene hos oss til de bilder, gester og symboler som skal formidle møtet med mysteriet, med det hellige. Men vi hadde jo ventet at også våre lutherske medkristne ville ha rynket på nesen over det moderne — dvs. anakronistiske — vekkelsesmøtet og den historisk sett høyst tvilsomme dåpsritus i «katakombene». Alt hva vi vet om urkirken sier oss at her har vi jo snarere med et metodistisk — dvs. moderne — andaktsmønster enn med de første kristnes mysteriefei-ring å gjøre. Stil, vokabular, psykologi er — bortsett fra de bokstavelige bibelsitater — uforbikommelig *made in U.S.A.* Hvordan de urkristne menigheters åndskraft enn har ytret seg — og det vet jo forskningen ikke så lite om — så har det ihvertfall ikke lignet denne form for blid, følelsesfull religiøsitet.

For meg står det som manglende kristen selvbevissthet og en sviktende sans for ekte verdier dersom en psykologisk og historisk uekte og overflatisk skildring av urkristendommen — til overmål i en kunstnerisk mindreverdig og smakløs form — blir møtt med bifall fra kristent hold. Så meget mer som filmen som kunststart jo *kan* uttrykke det hellige: La oss — med de nødvendige forbehold — minne om den «protestantiske» «Ordet» (ved dansken Carl Dreyer) og den «katolske» «Monsieur Vincent» — på

norsk: «De kjærlige hender» (ved franskmannen Maurice Cloche).

Paulus på sykkel var et forsøk på å muntre litt på et ellers trist emne — mon vedstående, fra filmen, egentlig vitner om filmens påståtte kristelige gehalt?

En regelmessig, dekkende kristen

filmkritikk ble først for et år siden — hvilket er lovlig sent — praktisk mulig fra protestantisk hold i Norge. Så jeg vet ikke om jeg skal ta Rolf Tofte helt bokstavelig når han utfordrer oss katolikker og «St. Olav» til konkurranse — bare «Kirke og film» har, såvidt jeg kan se, måttet skaffe en stab på 26 (seksogtyve!) faste anmeldere. Hva vi derimot har søkt å skape i «St. Olav», særlig de siste årene, er en forholdsvis påpasselig oversikt over det *usedvanlig gode* og det *usedvanlig skadelige* på norske filmrerter. Eksempler på det første har vært filmer som «Storbyhavnen» («On the Waterfront»), «Ordet», «Marty» «Ciske» («Et barn trenger kjærlighet»), «Tolv edsvorne menn», — eksempler på sistnevnte gruppe har vært filmer som «Lemmy-Caution»-filmene, «Baby Doll» og «Vill Ungdom» («The Wild One»). Også i Katolsk Forums foredrag har vi et par ganger søkt å få med en prinsipiell behandling av den kristne filmvurdering, som i den nu løpende sesong.

I det hele tatt er jo filmkritikken ett av de velsignede områder hvor kristne av ulike — ja motstridende — konfesjoner skulle ha faktiske betingelser for å kunne samarbeide. Ut over de små beskjedne tilløp i norsk minoritets-katolisisme er der jo på det katolske verdensplanet — som også Rolf Tofte antyder — gjort et glimrende arbeide når det gjelder filmens problemer. Ikke bare den beste delen av katolsk filmpresse, men særlig franske fagbøker om nettopp det problemet vi diskuterer her (meget givende er *Agel* og *Ayfre*: «Le cinéma et le sacré» Paris 1953, og *Ayfre*: «Dieu au Cinéma», Paris 1953) rummer retningslinjer og resultater som fortjener oppmerksomhet. Ikke minst fordi de tar filmen *alvorlig* — som en «stormakt på godt og ondt», for å sitere en aktuell foredragstitel.

H. Rieber-Mohn.

P. S.

Som filmannmelder er Rolf Tofte sikkert så godt orientert i utenlandsk filmpresse at han har oppdaget den neste korsvei hvor vi risikerer å møtes: Den amerikanske *super-production* over «De ti bud», av showmakeren *Cecil B. de Mille* (som danskene tref-fende kaller «Cecil Ih, du milde!»). La oss håpe på større enighet da!

H. R-M.

PULVERDØDEN

Amerikanerne har i de siste par årene, med en lykkelig blanding av usvikelig ærlighet, nøktern optimisme, sans for menneskeverdet og sterk artistisk nerve laget filmer om lastens ofre. Vi husker Daniel Mann's to uredde filmer om mannlig og kvinnelig alkoholisme, «Kom tilbake, lille Sheba» og «Imorgen kan jeg gråte». Vi husker Otto Preminger's «Mannen med den gyldne arm», hvor Frank Sinatra ga en uforglemmelig og rystende skildring av en narkotikers tragedie. Og her kommer nå — for øyeblikket på Oslo-kinoene — en film som i stoff og stil slutter seg nær til den sistnevnte, nemlig Fred Zinnemann's «En hatt full av regn». Den skildrer en ung ex-soldat fra Korea-krigen (Don Murray) som etter et opphold som såret i et militærhospital er blitt avhengig av narkotika. Fire personer kretser omkring ham i leiegårds-leiligheten hvor han bor (og i denne handlingens kon-

BLIKK på TIDEN

Brev til Søster Lucas

■ I de tre nordiske land har Katheryne Hulme's halv-dokumentariske skildring av klosterlivet «Nonnens historie» vært en stor forlagssuksess og satt tuseners fantasi i sving. Det allsidige svenske billedbladet «Vecko-Journalen» (nr. 47, 1957) har hatt den nærliggende idé å konfrontere bokens søster Lucas med en *virkelig* nonne fra et svensk kloster og svensk av fødsel. Valget falt på en av dominikanerinnene fra S:t. Ingridshemmet i Stockholm, Søster Catharina, som under titelen «Nunna til nunna» har skrevet et brev til sin medsøster i boken. Det er et klokt og verdig korrektiv både til «Søster Lucas» og til den forfatterinne som har tilrettelagt hennes erindringer som bestseller. Og allerede i sin innledning bruker den svenske ordenssøsteren et bilde som rører ved kjernen i diskusjonen om skildringens «sannferdighet»:

«Jag läste Din historia med den största sympati. Du har berättat den ärligt och objektivt. Men redan de första kapitlen gjorde på mig ett konstigt intryck — ungefär som om en blivande kirurg skulle skildra sin första medverkan vid en operation som någonting enbart blodigt, äcklande och fränstötande: «Jag fördes in i ett starkt upplyst rum där man band en bindel för mun och näsa på mig. Jag såg på de andra och tänkte: ser jag lika löjligt ut? På ett bord låg någonting knöligt, övertäckt av vita dukar; på ett ställe syntes ett stycke kött blottlagt. En av de andra männen började skära i köttet, en otäck massa vällda fram. Jag var illa berörd. Var det ingen annan än jag som reagerade?»

Om en sådan skildring kan endast én sak sägas: den som skriver så, har ingen aning om, at detta är inte löjlige påhitt, utan en fråga om liv och död, om sjukdom eller hälsa. Och man kan bara ge honom ett råd: fortsätt inte på den banan, ni hör inte dit.»

Sr. Catharina — skrev til «Sr. Lucas».

sentrasjon og «stedets enhet» merker vi det underliggende teaterstykket): Hustruen som ikke kjenner hans hemmelighet, og tror han er henne utro; broren, som ofrer alt for å hjelpe ham og holde tragedien skjult; faren, som kommer uventet på besøk og blir rasende over at sønnen har satt over styr deres felles sparepenger, og bandlederen som med en uhørt kynisme presser og piner sitt offer. Bakgrunnen er et vinterlig og frost-tåket New York som — ypperlig fotografert — gjenspeiler et menneske på randen av å forfryse i håpløshet.

Amerikanske filmer «skal» slutte godt — publikum krever det, og kan tåle også denne filmens hensynsløse oppriktighet overfor noden og nedverdigelsen, bare utgangen er god. Det er den her, uten at det virker påklistret og anstrengt. Her er nemlig «the happy End»

«Ingen vil det onde...»

■ Under titelen «Ingen vil det onde, de gør det bare...» har pastor Peter Schindler nylig (12. januar) uttalt seg i et langt og festlig intervju til den københavnske «Dagens Nyheder» om nær sagt alt fra Sputnik til italienernes livskunst. Her er et klipp som røber noe av pastorens velkjente evne til å få frem vesentlige poenger i en meget uhoøytidelig stil:

«— Hvordan kan der stadigvæk herske krigstilstand mellem to trosretninger, der begge bekender sig til samme Gud — og begge prædiker tolerancens bud?

— Reformationen var, som professor Lortz i Münster har sagt: *eine geschichtliche notwendigkeit!* Men den er overstaaet i dag, og hvad vi stadig saa drabeligt bekæmper hos hinanden, er noget, der forlængst er forbi. Faktisk kæmper vi en kamp baseret på vrangforestillinger. Og det finder man vel ogsaa ud af — om ikke i min tid, saa i næste! Man diskuterer sommetider, hvem der var skyld i kirke-spaltningen — om det var katolikkerne eller protestanterne, der var mest ansvarlige. Det var skam en helt tredje — det var Djævelen! Og saa er det jo underordnet, hvem der var et mest villigt redskab!

— Hvad er religionens opgave?

— En eneste: *Frelse!* Hverken livsforsikring her eller hisset — hverken lykke paa jorden eller et Himlens slaraffenland, men FRELSE: dét evigt at være med den Gud, vi har forladt — fordi han evigt bliver med os gennem sin søn! Det var høj religionsfilosofi for Dagens Nyheder! Men saadan maa det siges. Og alt andet er biprodukter, f. eks. den katolske kultur i Europa, litteraturen, videnskaben, kunst, trøst i savn og ulykke, moralsk styrke og den sociale forsorg — altsammen er dette sideordnet.

— Apropos social forsorg: Danske Italiens-turister forarges nemnt over de overdaadigt smykkede kirker — og de kummerligt fattige italienerne?

— En italiensk turist har den dannelse ikke omgaaende at styrte ned i Saxogade, derefter at overfalde biskop *Fuglsang-Damgaard* for at bebrejde ham, at han ikke har solgt kronjuvelerne til fordel for de arbejdsløse! Han har desuden den kultur at vide, at dermed er det ikke gjort!

Og var han selv fattig, ville han frabede sig at faa uddelt suppe for udbyttet af salget af en rafaelsk madonna til en millionær-spækhøkerinde i Amerika! Maa privatfolk ikke ha' lov til at bruge deres penge til hvad de vil? Nogle sætter dem i soveværelset eller spisestuen — vi har sat dem i dagligstuen! Eet sted skal den lille mand ha' det pænt. Og at størsteparten af prægten og herligheden saa er gips, papmaché og glasperler — ja, det ved Larsen selvfølgelig ikke, naar han kommer derned! Men det være hermed afsløret! (...)

— Er trosbehovet større i dag end for 40 aar siden?

— Ja, udenfor den haarde kerne, der altid har og altid vil være i den protestantiske kirke — ude i «taagebæltet» — eksisterer der en sympatisk interesse, som ganske vist ikke er eksistentiel endnu — det drejer sig ikke om liv og død! — men man vil godt vide besked med, hvad det altsammen gaar ud paa. Og den besked synes man aldrig at ha' faaet! Og man kan nu engang ikke lære religion i hjertet alene, hjernen maa ogsaa med — selv om Gud har skabt begge dele! Og derfor har jeg kun eet raad til de mennesker, der gerne

menneskelig og kunstnerisk *sannsynliggjort*, gennem skildringen av en kjærlighet (fra broren og hustruen) overfor offeret som er sterk nok til å binde an med undergangen i hans ødelagte nervesystem. Fra første til siste replikk er Gud fraværende. Og allikevel er dette et stykke menneskeskildring som bare kunne være runnet av kristen rot, fordi den sterkt og overbevisende anskueliggjør genuint kristne mysterier: At sannheten frigjør, at kjærligheten forløser, at soningen renser, at offeret foredler.

Gå og se denne filmen. Den hører til disse sjeldne filmverker som gjør oss til litt bedre mennesker, fordi den utvikler vår *medfølelse*, der hvor tankeløsheten i oss bare kjenner forargelsen.

H. R.-M.

vil vide mere: Gaa til undervisning. Det forpligter ikke, men saa ved man dog, hvad man taler om. Der er i dag sikkert præster nok, der kan give denne undervisning...»

Nei takk!

■ Det er ikke lett å være sønn eller datter av en stor mann. Sarah Churchill er 44 år, skuespillerinne (middels god, sies det) og datter av vår tids største statsmann. Dessuten er hun, penger og navn tiltross, et meget ulykkelig menneske, og det for åpen scene — det sørger pressens sensasjonshunger for. En skilsmisse, hennes ektemanns selvmord og andre tragiske begivenheter har slitt ned hennes nerver, og under inntrykket av sin depresjon har hun leilighetsvis misbrukt alkohol. En skulle tro dette hørte til hennes privatliv. Men det står grundig oppslått over to spalter i den første og beste avis De kjøper på gaten. Med samt et foto av Winston Churchill's datter i nevekamp med to politikonstabler i Los Angeles. Kommentarene er følelsesløse for at de i detalj utleverer et sykt og nedtrykt menneskes svakeste stund til verdens nysgjerrighet. Her er en bukett klipp fra norske aviser, og det noen av dem som skriker høyest på lederplass om sin humanisme og sitt vern om menneskeverdet. Dette stoffet er tildels spredt til norsk presse gjennom det amerikanske byrået *Associated Press*, som sammen med de avisredaksjonene det gjelder får bære ansvaret for den usannsynlige ubarmhjertighet de vitner om:

«Omkring 40 journalister og fotografer ventet på henne da hun innfant seg (til rettsmøtet følgende dag), og hun poserte villig for fotografene, men det var tydelig å merke at hun måtte ta seg hardt sammen for å holde tårene tilbake.»

.....
«Jeg vil gjerne få opplyse at jeg var mer syk enn full, sa hun til dommeren. Jeg har vært under en del press. Jeg er fullt klar over at noen kan ha misforstått mine handlinger. Jeg beklager det bryderiet jeg har laget for offentligheten og for dem som jeg er glad i.»

Og som toppen på den journalistiske finfølelse, dette nærbilde av en av dem som Sarah Churchill «er glad i»:

(Overskrift, to spalter, + foto: «Sir Winston, hva mener De om Deres datter Sarah?») Tekst: «Sir Winston Churchill ankom i går til flyplassen i Nice og forbauset verden ennå engang: Han hadde ingen sigar i munnen, han smilte ikke til fotografene, og gjorde ikke sitt berømte v-tegn med hånden. Han virket trett, steg meget vanskelig ut av flyet og støtte seg tungt til stokken da han gikk over plassen for å sette seg inn i Rolls-Royce'n til sin forlegger, hvis gjest han er. En amerikansk journalist prøvde forgjeves å nærme seg den gamle herren for å stille det spørsmålet som brente på alles leber: — Hva synes De om eventyret til Deres datter Sarah?»

Den gamle løven gjorde ikke så mye som å snu på hodet, men fortsatte sin gang, med et sammenbitt ansikt. Osv.»

Dette er unektelig et anstendig yrke på sitt aller uanstendigste. Hva norske pressefolk angår, så bærer de praktisk talt allesammen i brystlommen (dvs. i nærheten av hjerte-regionen!) et lite hefte i grønt shirtingsbind: Deres medlemskort i Norsk Presseforbund. Det inneholder blant annet — i henstillings form! — et utkast til en yrkesetikk som er et meget respektabelt og fintfølede dokument, og som står i åpenbar motsetning til de hjerteløse situatene ovenfor. Vi tror vi har rett og plikt til å besvære oss over denne motsetningen. Ikke bare for vår egen del, som lesere. Men fordi det er både trist og urovekkende å se norsk presse, som gjennom menneskealdre har opparbeidet humane tradisjoner og prestisje for renslighet, åpne bakdøren for den ufølsomme og komplett overflødige gramsingen i medmenneskers tragiske privatliv.

Øynene som ser

■ Det er underlig å iakttå at en så urban og tolerant diskusjon som Bertrand Russell's og pater Copleston's «Samtale om Guds eksistens» (Cappelen 1957, se «St. Olav» s. 332 ifjor) kan møte så vidt skarpe kommentarer. Så meget mer som de to briter jo her interesserer oss bare forsåvidt som de

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 18. februar kl. 20:

KIRKEN OG DEN UNGARSKE FRIHETSKAMP ved pater Hallvard Rieber-Mohn.

Det er allerede 15 måneder siden Ungarns martyrium — og Kadar-regjeringens undertrykkelse av Kirken og fribetskreftene fortsetter. Gjennom Ungarns skjebne, denne sum av terror, blod og tårer siden den annen verdenskrigs utbrudd og til idag, får vi et innblikk i det som overgår «tausbetens stridende kirke» — våre kristne medmennesker bak det kommunistiske jernteppet.

Tirsdag 25. februar kl. 20:

FILMEN — EN STORMAKT PÅ GODT OG ONDT ved magister Bjørn Rasmussen.

Magister Bjørn Rasmussen er den danske Statsradiofonis og den kjøbenhavnske «Berlingske Tidende» fremragende og populære filmkritiker, og en glimrende kåsør. For tiden er han forskningsstipendiat på Lysebu. Det er ut fra systematiske studier av filmen som kunstart, samfunnsfaktor og menneskelig fenomen at han taler om denne «stormakt på godt og ondt».

— i en improvisert og desto mer imponerende dialog foran mikrofonen — formulerer, ikke løser Gudsproblemet, ut fra to vidt forskjellige filosofiske tradisjoner.

Hos oss er anmelderne stort sett kommet fra to leirer. Enten har de vært lutherske pastorer som ut fra en hevdvunnen filosofisk defaultisme erklærer at «man kan ikke bevise Gud», hvilket jo er riktig om det religiøse, men ikke nødvendigvis om det filosofiske Gudsbegrep. Her har med andre ord innsikten i den kristne filosofiske tradisjon i Vesten gjerne sviktet når det gjelder selve utgangspunktet. Eller anmeldelsene har kommet fra Bertrand Russell's mer eller mindre kritiske meningsfeller, nå og da med en ensidighet eller en skingrende bilyd i stemmen som tyder på at den logiske jesuitt visst tross alt har virket farlig utfordrende. Typisk for sistnevnte reaksjon er magister Ingjald Nissen's eiendommelig ensporede kronikk «Katolikken mister nøklene» («Arbeiderbladet» 3. januar.)

At der også kan tenkes en tredje reaksjon, fremgår av noen avsnitt i en kronikk av magister Hjalmar Hegge («Morgenbladet» 29. januar) om professor Harald Ofstad's kritikk av den kristne etikk:

«Igjen viser det seg at den ateistiske moralfilosof, med henblikk på sin kritikk av det religiøse standpunkt, velger seg de ynkeligste utslag av religiøst liv — og vi kunne tilføye: i den religiøst sett kummerligste av alle tidsaldre.

I så måte følger forøvrig Ofstad bare i sin læremesters, Ingemar Hedenius' fotefar. For det var jo nettopp professor Hedenius' metode dette, å søke å ramme det religiøse standpunkt i dets filosofiske nerve, ved å velge seg den filosofisk sett mest forsvarsløse av alle religiøse oppfatninger: den lutherske teologi, til skyteskive. Med en slik motstander kunne professoren naturligvis husere — for å bruke et bilde av André Bjerke — «som en mår i en hønsegård». Men hvorledes ville den samme Hedenius vært faren overfor en mer skolert motstander?

Om det kan man f. eks. gjøre seg visse refleksjoner når man ser hvilken medfart en langt mer skarpskodd agnostiker enn denne Upppsala-filosof, nemlig Bertrand Russell, får i en diskusjon med jesuitt-pateren Copleston.»

Overfor så motstridende meninger om én og samme tankegang er det visst ikke helt ute av veien å minnes et ord av Nils Kjær: «Der fører enda flere hypoteser utenom sannheten enn veier til Rom!»

Fr. Candidus.

VATIKANETS paviljong på verdensutstillingen i Bryssel:

«Civitas Dei»

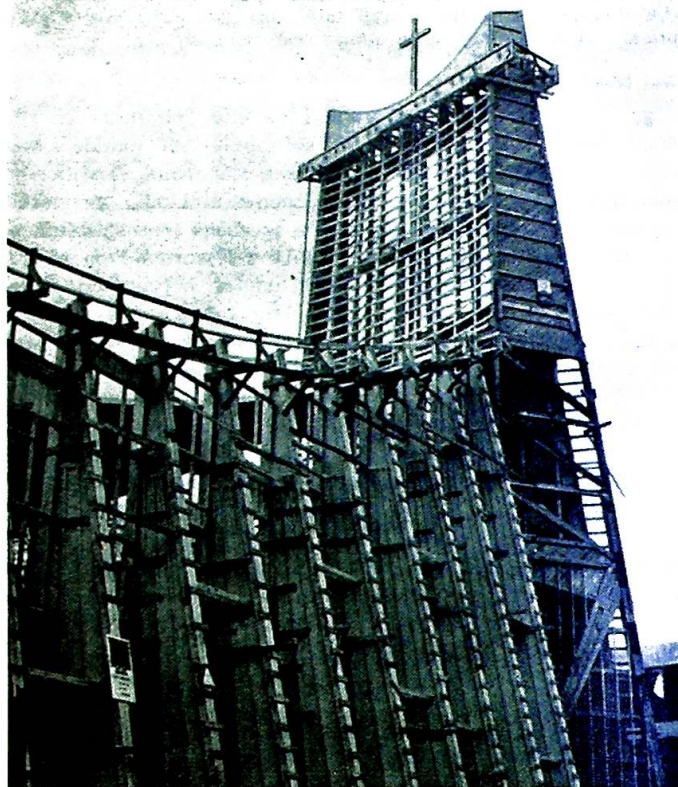
Blant de tallrike nasjonale paviljonger som vil prege Verdensutstillingen i Bryssel når den åpner i april dette år, vil de besøkende også finne en av *overnasjonal* karakter: Vatikanets paviljong som skal representere Den katolske kirkes liv og virke rundt om i verden. Den kommer til å oppta ikke mindre enn 12 000 kvadratmeter på utstillingsområdet og ligger i nærheten av Frankrikes, Italias, De forente staters og Sovjetsamveldets paviljonger. Vatikanpaviljongens offisielle navn er «Civitas Dei» — Guds Stat. En stab med arkitekter har anlagt den som en by omgitt av en ca. 15 m. høy og ca. 200 m. lang mur pluss de vide åpningsportalene. Muren omslutter foruten selve utstillingshallen også en rommelig kirke.

Det blir plass til over 2500 personer i kirken, og den får en moderne og harmonisk form. Stilen er svensk inspirert. Fra det høye tårn blir et stort kors synlig over hele utstillingsområdet. Etter anmodning fra arkitektene er høyalteret slik plassert at baksiden vender mot strømmen av folk som tar rundturen i paviljongen. Det er Frankrike og Tyskland som under ledelse av Kölnerdomens arkitekt sørger for kirkens interiør. Dette skal holdes i en stil som ikke er ytterliggående moderne etter kontinentale begreper. Bak kirken er reist et kapell hvor Det allerhelligste sakrament blir oppbevart under hele utstillingen. Frankrike alene skal stå for alt det innvendige i dette kapellet som skal være et stille bønnens sted med et enkelt og verdig utstyr. Der blir dessuten seks andre kapeller, et for hver av de øvrige sakramenter. Luxembourg skal forestå innredningen av sakristiet.

I tillegg til kirken og selve utstillingshallen, kommer en have med et ca. 17 m. høyt tårn. I dette er det installert et spesielt slags klokkespill med et elektrisk system som forsterker klokken og gir særlig vakker klang. På den andre siden av haven finner man en restaurant med 2000 bordplasser. Hele fasaden er i glass og utenfor ligger en herlig terrasse.

Utstillingshallen i Vatikan-paviljongen består av to nesten 15 m. høye skip, oppdelt i tre etasjer. 1. etasje domineres av en veldig skulptur i aluminium og transparent, utført av billedhuggeren Fleischmann som har sitt atelier i London. Skulpturen som består av omkring 18 deler settes sammen på stedet, og representerer Kristi oppstandelse og menneskenes oppstandelse på verdens siste dag.

Inngangshallen viser menneskenes sorger og plager. I den første store hall får man se menneskets skapelse, og på hver side naturens skjønnhet og vidundere. I galleriet som forbinder den første og andre hovedhall med hverandre, blir Kristi fødsel, profetiene og hans liv representert, med seksjoner viet Maria og Det hellige land. Den andre hovedhall blir viet Kristi lidelseshistorie og oppstandelse, og her er Fleischmanns skulpturarbeide plassert. Der er også et rom hvor man kan se kopier av katakombene. I de øvrige etasjer får man forklart og fremvist pavedømmet i dets struktur og funksjon,

Vatikan-paviljongens midtpunkt er en kirke med plass til 2 500 personer. Bildet viser noe av tårn- og takpartiet.

Vatikanet, misjonsarbeidet, katolsk sosialt arbeid, Kirkens virksomhet når det gjelder oppdragelse, kunst, vitenskap, presse, radio og fjernsyn.

Man antar at en stor mengde katolikker kommer til å bese utstillingen, bl. a. vil nok mange av de organiserte Lourdes-reiser bli lagt om Bryssel på tilbaketuren. Utstillingen skal vare i seks måneder, fra april til oktober, og det antas at over 30 millioner besøkende vil ha sett den i løpet av den tid. Det skal settes i gang en hel del ekstra tiltak for å skaffe losji til katolikker, ikke mindre enn 3000 senger vil bli reservert i klostre i og utenfor Bryssel, og i sommerferien — fra midten av juli til slutten av september — ytterligere 6000 i universitetsbyen Leuven.

Utstillingen i Bryssel blir den første i sitt slag etter krigen, og den aller første som har en paviljong hvor man får se noe av Den katolske kirkes verdensomspennende virksomhet. Internasjonale utstillinger som denne kan ikke arrangeres etter de enkelte lands behag; alle må rette seg etter de regler som står oppført i en internasjonal overenskomst vedtatt i Paris for 30 år siden. Den forrige verdensutstilling fant sted i New York, men måtte avsluttes før tiden på grunn av krigsutbruddet i 1939. Den aller første i den internasjonale serie var den såkalte «London's Great Exhibition» i 1851.

Brysselutstillingens motto er ganske enkelt MENNESKET, og hver enkelt nasjon er oppfordret til å vise hva den mener med menneskelig lykke, og hvordan — med hvilke midler — lykken kan nås. Det var også innholdet av den invitasjon Vatikanet fikk, og hvordan dette er oppfattet og fortolket kan man lese om i et vakkert fremstillet kvartalskrift som er utkommet på flere språk helt siden 1956 og heter «Civitas Dei».

Mamma Nina er død

Av GEORGES HUBER

Et selsomt liv er avsluttet med mamma Nina som døde nylig i Carpi i Italia. Alle sørget og gråt da hun gikk fra dem.

Nina Saltini hadde seks barn da hun ble enke 39 år gammel. Hun gjorde da noe som måtte synes temmelig grusomt: I overensstemmelse med noe hun mente var en indre appell, sendte hun sin datter og sine fem sønner til kostskoler, og samlet selv sammen forlatte og foreldreløse barn og ga dem hus og mat hos seg. Hun ga altså avkall på sin egen familie for å gi et hjem til hundrevis av barn som ikke hadde noe.

Tre av hennes barn ble prester. En er lege og de to andre har gode stillinger.

Det verk hun grunnla, «Døtrene til den hellige Frans' institutt», har tatt imot mange hundre småpiker i løpet av de årene det har bestått. Tredve av dem er nå gift. «Deres døtre må være som fyrtårn som lyser for verden,» sa Firenzes borgermester Giorgio La Pira til henne engang.

«Jeg kaster det i sjøen. . .»

Det er gripende å høre om hvordan mamma Nina begynte denne kompen for de hjemløse. En mor med et åtte dager gammelt barn på armen kom til henne og sa: «Jeg vil ikke vite noe av dette barnet. Hvis De ikke tar det, kaster jeg det på sjøen.» Nina Saltini tok imot babyen, dernest en foreldreløs liten pike, og så andre småpiker uten hjem og familie. Fattig som hun var, måtte hun begynne å tigge for å skaffe mat nok. En godhjertet dame tilbød henne en leilighet. Senere ble de kommunale myndigheter i Carpi oppmerksomme på hennes arbeide, og lot henne få et stort hus kalt Lugli-Grisanti i Matteottigaten. Etter hvert ble hun mer og mer klar over sitt kall, og i 1938 grunnla hun «Døtrene til den hellige Frans' lille verk», som i dag har seks hus med tyve ordenssøstre og 225 barn.

Mod Mussolini

Alt dette er kanskje ikke så ekstraordinært. I land som Italia som ofte har vært hjemsøkt av kriger, er det en rekke institutter for foreldreløse barn. Men det som slår en når det gjelder Nina Saltinis verk er at det hele tiden har gått fremover bare ved hjelp av hennes tro og iver; den støtten som har vært gitt utenfra har vært minimal og tilfeldig. Også Mussolini undret seg.

Det var den 28. juli 1939. Italia forberedte seg på krig, og Mussolini inspiserte den dag de fascistiske organisasjoner i den lille byen Carpi. Midt under en seremoni på byens torv, smøg en liten pike seg helt bort til il Duce og tok tak i hans belte: «Du må også besøke «Forsynets

hus»... Den lille stammet frem disse ordene og forsvant så i mengden.

Noen timer senere ankom il Duce med sitt følge til Forsynets hus. Mamma Nina sto utenfor med hendene i kors på brystet slik bondekvinnene hadde for skikk på de kanter.

En samtale var straks i gang mellom diktatoren og den lille kvinnen. De sa du til hverandre på bønders vis. Il Duce lot til å bli mektig imponert av alt det denne kvinnen hadde fått i stand uten noen offentlig støtte, og forhørte seg nærmere om hvordan Forsynets hus fikk det nødvendige til sin drift. «Kom skal jeg vise deg det,» sa mamma Nina, og tok Mussolini i hånden og førte ham til husets kapell. Hva foregikk så mellom de to? Nina Saltini talte til diktatoren om Kristus, om lidelseshistorien og Alterets sakramente, og som en mor formaner sin sønn, ba hun Mussolini være god. Denne kvinnens absolutte tro på Kristi virkelige nærvær i kapellet, bragte il Duce ut av fatning. Han hilste Tabernaklet med løftet arm, og gikk ut med tårer i øynene. Også den følgende natt tilbragte han i Carpi, og neste morgen fikk han overlevert en pakke fra mamma Nina. Han åpnet den og fant et krusifiks som de foreldreløses mamma forærte regjeringssjefen på hans seksogfemtiårsdag som var akkurat den dato. Diktatoren lot til å bli rørt.

Seks år senere, i grålysningen den 28. april 1945, gjorde frihetskjemper seg i stand til å skyte Mussolini ved Comosjøen, og kanskje dukket erindringen om mamma Nina i det øyeblikk opp hos diktatoren, og fikk ham til å vende seg mot Gud? Man vet det ikke. Men mamma Nina var sikker på at Mussolini angret før han døde. Hun har flere ganger bekreftet det.

Hømmeligheten

Denne kvinnens vitnesbyrd er ikke banalt. Alle som kom i berøring med henne ble slått av hvor livskraftig hennes tro var. Hun talte om Kristus, Maria, helgenene, som om de befant seg ved siden av henne, og hadde ingen problemer fordi hun alltid betrodde disse sine himmelske venner å finne løsningen på dem. Og alt ordnet seg virkelig også på en enestående måte for henne.

Bortsett fra det hun måtte foreta seg helt i førstningen for å få grunnlagt sin institusjon, ba mamma Nina aldri hverken de offentlige myndigheter eller de rike om noe. Forsynet var hennes kasserer. Det hendte at spiskammeret var tomt og kokken ikke visste hvor hun skulle få mat fra neste dag. Mamma Nina ble varslet, og hun sammenkalte da alle søstrene og barna til en times tilbedelse i kapellet. Så gikk de ut igjen, og hjelpen

Fastemandat for året 1958

- I. I vårt bispedømme dispensereres fra *fastebudet*, unntatt på *askeonsdag*, *langfredag* og *julaften*.
- II. *Abstinensbudet*, som forplikter alle som har fylt syv år til å avholde seg fra kjøttmat, gjelder for alle årets fredager, *askeonsdag* og for *julaften*. Julaften vil vi dog dispensere både fra faste og abstinens fra kl. 12 middag av.
- III. Fritatt for abstinensbudet, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*, blir 1) de som pleier å få sin mat på spisesteder utenfor hjemmet, 2) gjester hos ikke-katolikker, 3) medlemmer og tjenere av en husstand der vert eller vertinne ikke er katolikker, 4) syke og rekonvalesenter, 5) de som er på reise.
- IV. Sogneprestene har myndighet til av viktige grunner å dispensere enkelte troende fra abstinensbudet, og alle skriftefedre meddeles hermed samme myndighet.

- V. For at fastetidens ånd likevel skal holdes levende, oppfordrer Den hellige far alle til å være særlig ivrige i andaktøvelsene og til å gjøre kjærlighetsgjerninger, særlig mot de trengende og syke. Derfor anmodes alle innstendig om i fastetiden minst én gang om uken å be den smertefulle rosenkrans og én gang om uken å be korsveien i kirken, og å overvære de såkalte fasteprekener om Kristi lidelse. Likeså skal alle som er i stand til det, i fastetiden legge en almisse, avpasset etter deres økonomiske forhold, i de bøsser som skal settes opp i alle kirker og offentlige kapeller med påskrift: «Fastealmisser». Disse fastealmisser skal nyttes til beste for våre kirkelige institusjoner.
- VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *askeonsdag* til og med *første påskedag* og fra og med *første adventssøndag* til og med *julefesten*, må det ikke holdes høytidelige brylluper. I selve *faste-* og *adventstiden* skal de troende avholde seg fra *dans* og *andre støyende offentlige forlystelser*.
- VII. Til å oppfylle Kirkens bud om *påskekommunionen fastsettes tiden fra Pasjons søndag* til og med *Treenighetsfest*.

Gitt i Oslo den 25. januar 1958.

† *Jacob Mangers*,
biskop.

kom like sikkert hver gang. En eller annen velgjører ringte på og leverte forskjellig, — brød, frukt, makaroni.

En dag skulle hun betale elektrisitetsregningen. Kassen var tom. Helt uanfektet gikk hun til kapellet for å be. Like etter kom en ukjent person og leverte en konvolutt til portvakten, og den viste seg å inneholde akkurat den nødvendige sum på en lire nær...

Evangeliet praktisert

Alt dette forbauser oss som er så tilbøyelige til å tro fast på menneskelig evne og lite på Guds allmakt. Vi har lett for å forholde oss skeptisk til slike ting. Er de autentiske, spør vi. Er de ikke hentet fra en eller annen rosenrød legende?

Vel, hvis De tviler, så reis til Carpi, ca. 150 km. syd for Milano, ikke langt fra byen Modena. Hvert eneste menneske i den lille byen kommer til å fortelle Dem om de vidunderlige tingene som mamma Ninas tro har utvirket. Folk i Carpi undrer seg ikke over hennes mirakler. Hvorfor skulle ikke Gud oppfylle hennes bønner, — hun levet jo konstant i hans nærvær?

Nina Saltini gjorde dessuten et meget sterkt inntrykk på grunn av sin enestående sunne sans og sitt edelmodige hjerte. Denne enkle kvinnen som såvidt kunne lese og skrive, hadde en utpreget organisasjonsevne. Hun hadde forstått å gi alle sine «døtre» akkurat den oppgaven som passet for hver enkelts anlegg og evner. De største fikk fort lære å ta seg av de mindre, osv.

Mamma Saltini ville ikke at de skulle tigge slik de hjemløse iblant måtte gjøre. Hun kalte dem sine «prinsesser» og sine «dronninger». Og når en av dem giftet seg (mange gjorde såkalte gode partier), var det stor fest i Forsynets hus. Mamma Nina fulgte bruden til kirken, ordnet med middag etterpå og hadde alltid noe å dele ut til fattige.

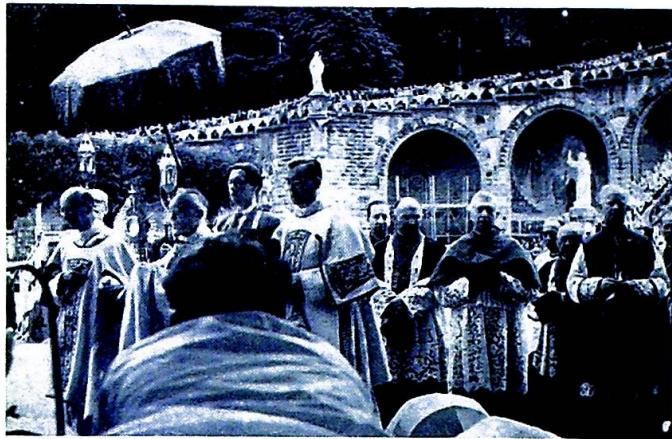
«Dere får ikke lov til å gråte...»

Den 25. mars 1955, på festen for Marias bebudelse, måtte mamma Nina gå til sengs, og hun skulle ikke komme til å stå opp igjen. Hun hadde fryktelige smerter. Til en prest som oppfordret henne til å be Gud om å gjøre henne frisk, sa hun mildt, men bestemt: «Jeg vet hva Gud vil. Han vet hva som er best for meg.» En annen prest, Casimiro Betteli, som besøkte den syke, har uttalt at han aldri har sett et så betagende smil som mamma Ninas.

Da hun skjønnte at døden nærmet seg, ba hun sine medarbeidere og «prinsesser» om ikke å sørge over henne. «Jesus kommer til å tenke på alt. Dere får ikke lov til å gråte. Fra himmelen blir jeg alltid nær dere. Det er skjönt å få reise til paradiset!»

Det ble som hun ville. Mamma Ninas dødsdag var ingen sørgedag. Alle instituttbarna var alvorlige, men rolige. De følte at deres mamma forble hos dem med sin ånd og sitt hjerte. Det hadde hun lovet med fast stemme og øynene fulle av visshet da hun døde, hjulpet over av sine tre prestesønner.

Til Lourdes i jubileumsåret

Biskop Mangers velsigner syke pilegrimer i Lourdes — under valfarten 1954.

Frå dagboki åt ein prest

EI NATT I AUGUST 1925:

— — Ja, det var noko til lag! Triveleg kar den verten! Og ein flink kirurg; har ord for det. Forresten elskverdige alle. Glade herrar alle — kanskje. Og samtalen. Ja, gledelegt at verten hadde humanistiske interessor, og hadde intelligente spursmål til ein kollega av seg som var banalt dennesidig. — —

Urealistisk at mennesket vil riva seg laus frå Gud. Ei avgrensing. Byrjar kanskje medvete med renaissance. Livet på denne jord og mennesket skal rehabiliterast. Heiter det... I soga åt filosofien ter avgrensing seg. Helst glad og naiv. Kanskje serleg i Frankrike. I romantikken er fulla «Sturm und Drang» med å avgrensa. Men i den materialistiske monismen blir avgrensing sementhard. I positivismen blir det vilje i avgrensing. Men den naturvetskapelege monismen får gjenom sansefysiologisk kritisisme ein tvil inn i seg. Og avgrensing til tru på vetenskapen og hans umgrep blir mesta energisk i fiksjonalismen som fører til skeptisisme, medan avgrensing er meir optimistisk og positiv i pragmatismen, som ikkje står for energisk tenkjing, — med di avgrensing til mennesket og menneskelege evnor fører til gjennomleving av grunnhåttan åt tanken. Frå dette går det linor til intuisjonsfilosofi og til irrationale kanningsvilkår, og vidare til okkultisme og mystik. — Det kjem uro inn i avgrensing. Mennesket blir fårlegt for avgrensing til seg sjølv og sine evnor. Trongen åt tanken til å koma ut over at sanning berre er ei «som-um» sanning melder seg. Det pragmatisk-relativistiske sanningsumgrepet får ein kraftig replik i logismen. Og det var og er ein filosofisk tendens og eit stræv til å binda saman umgrepet åt sanning med umgrepet åt det absolute, både intellektuelt og moralsk.

— — —
Nei, — no blir det snart morgon. God natt, dagbok. Du er ein god ven.

H. W. F.

Mange pilegrimer vil søke til Lourdes i år, nå det er 100 år siden Den hellige jomfru viste seg for den hellige Bernadette. Også i Norge er det mange som lengter etter å ta del i en valfart til Vår Frue av Lourdes, enten for å gjenoppleve det de stadig lenges etter, eller også for personlig å kunne oppleve det andre ikke blir trette av å fortelle om.

Pilegrimssøkningen mot Lourdes har allerede satt seg i bevegelse. Som regel venter man til det riktig blir forår — nesten sommer der nede — omkring påske; men i år var det ikke tale om noen ventetid, og allerede omkring den 11. februar, selve Lourdesdagen, var det mange pilegrimer samlet foran Grotten, stedet der Guds mor viste seg for Bernadette.

For skandinaviske pilegrimer arrangeres i år *tre valfarter* til Lourdes, og det med langt større deltagelse enn noensinne før. Slik skal også Norden igjen få nyte godt av den åndelige berikelse som en slik valfart innebærer. — både vi som får det privilegium å ta personlig del, og de som i ånden slutter seg til oss. Det viktigste er, — pave Pius XII har understreket det i sin rundskrivelse om valfarten til Lourdes — at deltagerne forbereder seg ved bønn og bot på dette møte med det hellige. Allerede nå må vi altså begynne å stemme våre sinn for at det må bli en *from pilegrimsånd*, slik at valfarten til det sted som kalles «Paradisets forgård» gjennom Marias tale til oss må føre oss nærmere Frelseren. Det er dette som er meningen med valfarten til Vår Frue av Lourdes.

Som avgangspunkt for danske, islandske, norske og svenske pilegrimer tar vi København. Og så kan vi regne med:

I. pilegrimsreise til Lourdes 19.—31. mai. De som tar aften-toget i Oslo 18. mai kl. 21, kan nå toget i K.havn. Reisen går over Lisieux og St. Laurent med et kort opphold i Paris på ut- og hjemtur.

II. Pilegrimsreise (den 6. skandinaviske) 26. juni—8. juli. Denne går begge veier direkte over Paris. Vi tør regne med at de høyverdigste herrer biskoper Mangers og Suhr, og kanskje også biskop Gunnarson fra Island, tar med på denne reisen.

III. pilegrimsreise 8.—21. september med deltagelse i den internasjonale Maria-kongress. Kongressledelsen regner med pilegrimer fra Skandinavia og har vist oss den ære å tilby en skandinavisk seksjon ved kongressen.

Den norske ambassade i København har opplyst overfor oss at norske pilegrimer kan kjøpe en sjekk inntil kr. 1000 i enhver bank eller ved ethvert postkontor med bankfullmakt. De skal bare oppgi at det er betaling for deltagelse i en pilegrimsreise. Det er da videre intet til hinder for at sjekken kan sendes direkte til oss. Er sjekken krysset, behøver brevet ikke å rekommanderes.

Ytterligere opplysninger om pilegrimsreisene (også til Rom i påskedagene) fåes ved henvendelse til:
VOR FRUES SEKRETARIAT, Bakken 9, Holbæk, Danmark.

Praktfull bok om Bernadette og Lourdes:

Leonard von MATT — Francis TROCHU: BERNADETTE.

Den verdensberømte sveitsiske fotograf von Matt har besøkt alle de steder hvor Bernadette levde. 282 sider hvorav 183 utsøkte kunstoffotografier tar Dem med på en eventyrlig reise til Lourdes, klosteret i Nevers m.m. Tekst og billedstoff gir en autentisk og levende fremstilling av helgenens liv og alt som har tilknytning til det.

Tysk utgave innbundet i shirting kr. 48.30.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo

Tlf. 42 37 43

UTLANDET

VATIKANET

Polyglotta Vaticana har nå sendt ut 521. opplag av den italienske bibeloversettelse.

Pave Pius XII og thomismen.

I midten av januar var elevene ved Angelicum-collegiet som ledes av dominikanerpatres, i audiens hos Paven. Elevene — 1000 i alt — tilhører 40 forskjellige nasjoner. Foruten professorene var dominikanerordenens generalprior, pater Browne, med til audiensen.

I en tale som ble holdt på latin, belyste pave Pius noen punkter i den hellige Thomas' lære, og oppfordret tilhørerne til å la seg inspirere av den store helgens eksempel.

Turistfører for Vatikanet på russisk.

Den stadig økende mengde russiske turister i Roma, vil i år kunne vandre omkring i Vatikanet med en liten turistfører på russisk i hånden. Det er ledelsen for den italienske turistforening som har sørget for utgivelsen, og Vatikanføringen er bare en av de mange russiske hefter som skal komme etter hvert om de steder man antar russerne er interessert i.

Mange nye bispedømmer.

Pave Pius XII har i de 19 år som er gått siden han ble valgt til pave, opprettet ikke mindre enn 191 nye bispedømmer, og dertil 246 nye apostoliske vikariater.

For frimerkesamlere.

Vatikanets postvesen har sendt ut en ny serie luftpostmerker. De er i grønt og rødt og viser St. Peters kuppel.

BELGIA

Verdenskongress om sosialt arbeide.

Fra 18. til 25. august i år skal Den internasjonale katolske liga for sosialt

arbeide ha sin 9. verdenskongress i Brussel. Enkedronning Elisabeth av Belgia og kardinal Van Roey, Belgias primas, har erklært seg villige til å stå som beskyttere for kongressen.

Foredragsholdere fra mange land skal behandle møtets tema om de grunnleggende verdier i det sosiale arbeide. Bl. a. håper man å få Julia Henderson, sjef for FN's kontor for sosiale saker, til å fremlegge verdensprogrammet for sosialt fremskritt. Resultatet av kongressen skal samles av G. Hahn, professor ved Det katolske institutt i Toulouse.

Foruten foredragsholderne som kommer fra tre verdensdeler, er det utnevnt representanter for ni arbeidsgrupper fra følgende land: Frankrike, England, Belgia, Italia, Brasil, Canada, De forente stater, Venezuela, Spania. De skal arbeide med aktuelle spørsmål som den sosiale tjeneste for foretaksvirksomhet, psykologi- og sosiologundervisning på sosialskolene, hvordan utdannelsen skal legges an for sosialt gruppearbeide, for enkelttilfeller, og mange andre emner.

Det ventes deltagere fra 50 land til denne betydningsfulle internasjonale manifestasjon. De som ønsker nærmere opplysninger kan få program ved å skrive til «Secrétariat international de l'Union catholique de service social», 11 rue de la Poste, Brussel, Belgia.

FRANKRIKE

Årets fasteprekener i Notre Dame-katedralen.

For tredje gang skal rektor for Det katolske institutt i Paris, mgr. Blanchet, holde fasteprekener i Notre Dame-katedralen. I 1956 var emnet Gud, 1957 Jesus Kristus, menneskets sønn, Guds søn, og i år skal han tale om Guds kirke.

Ingen klasseforskjell i Toulouse.

Erkebiskopen av Toulouse, mgr. Garrone, har satt en stopper for de sosiale skilnader som hittil har rådet ved f. eks. begravelser og bryllup innen hans erkebispedømme. Han har gitt instruksjoner til hver enkelt menighet om hvilket antrekk passer seg ved disse anledninger, i hvilken utstrekning det skal anvendes orgelspill og korsang og hvilket

beløp skal tilfalle kirken eller presteskabet. De regler som settes opp må ta sikte på å hindre en urettferdig holdning til velstand og sosial forskjell: De ubemidlede må stå frem jevnbyrdig i verdighet med de velhavende når det gjelder slike høytideligheter! Summa summarum: En må passe på at det under ingen omstendigheter går ut over den liturgiske betydning av disse høytideligheter. I den hensikt har erkebiskopen bestemt at hver menighet må innhente hans godkjennelse for sine regler.

Utstilling av katolske aviser og tidskrifter.

Fra 3. til 16. mai i år var det en utstilling i byen Lille av aviser og tidskrifter utgitt utenfor Frankrike, men på det franske sprog. Den katolske presse hadde fått en stor plass.

Til Lourdes med helikopter?

I april måned skal en landingsplass for helikopterfly åpnes noen få kilometer utenfor Lourdes. Plassen ligger så avsides at motorlarmen ikke kommer til å høres i selve byen Lourdes.

INDIA

Nytt katolsk sykehus.

I Amalapuram i India er et nytt katolsk hospital med 36 sengeplasser åpnet. Det er reservert for kvinner og barn, og ledes av søstre av den uplettede unnfangelse.

Dermed er antallet katolske sykehus i India kommet opp i 100.

ISRAEL

De kristnes stilling.

Ifølge en nylig opptatt statistikk er det ca. 44 000 kristne i Israel. De fleste av dem er arabere, grekere, italienere, franskmenn og spaniere. Der er bare 2000 jøder som er døpt katolsk, de fleste av disse stammer fra sentral-europeiske land, og har mottatt dåpen som regel på grunn av ekteskap med katolikker. En organisasjon kalt St. Jakob apostelen, tar seg av disse katolikker av jødisk opprinnelse, mens en protestantisk organisasjon arbeider blant de ca. 400 protestanter av jødisk opprinnelse.

OSLO KATOLSK E UNGDOMSLAG

holdt søndag 25. januar sin årlige generalforsamling. Dirigent var journalist Hans Bruce. Beretning og regnskap viste at det hadde vært et godt år for laget, som i særlig grad hadde bidratt til gjennomføringen av Ungdomsforbundets skolevirksomhet. — Valgene fikk følgende utfall: formann Inger Falkenberg (gl.v.); styremedlemmer Karl Zimmermann, Josef Pedersen, Torfinn W. Jensen, Pauline Henck og Simonetta Rosati; varamenn Karen Høiesen, Kurt Hansen og Anne-Marie Ruyter.

Etter to års virke som geistlig rådgiver for ungdomslaget trådte fransiskanerpater Arno Gerritsma tilbake ved generalforsamlingens slutt og ga laget over til sin etterfølger, pastor André Haeck.

Fra REDAKSJONEN

Et brev (i konvolutt med rød maskinskrift) stilet til «Fr. Candidus» inngikk den 7. ds. til vår adresse. På en eller annen måte er brevet kommet bort uten at adressaten har fått stiftet bekjentskap med innholdet. Vi beklager dette dypt, men henstiller høfligst til den ærede innsender å komme oss til hjelp med en avskrift av det bortkomne brev. — På forhånd TAKK!

Sommerferieplaner?

Vi foreslår:

1. JUNIORLEIR i tiden 29. juni—5. juli for ungdom i alderen 12—16 år.
2. NORSK SOMMERSKOLE i tiden 6.—12. juli for deltagere i alderen 16—35 år.
3. NORDISK SOMMERSKOLE fra 27. juli til 3. august for deltagere som tidligere har vært elever ved norsk eller nordisk skole.

Alle tre arrangementer på St. Hallvards kloster i Sylling. Nærmere opplysninger i et senere nummer — men bestem deg allerede nå for i hvilken eller hvilke skoler du vil søke om å få delta i.

Vel møtt.

Hilsen

UNGDOMSFORBUNDETS SKOLELEDELSE

Er det mulig å være både jøde og kristen i Israel? Ifølge landets lover er det mulig, da staten der er nøytral hva religionen angår. En jøde som går over til kristendommen, blir ikke utsatt for noen som helst segregasjon fra statens side. Men teori og praksis er to forskjellige ting, og jøder som blir kristne er ikke velsett av sine tidligere religionsfeller. Selv om man regner at bare 20 % av jødene praktiserer sin religion, er det minst like mange som holder fast ved den ortodokse jødedom. Av den grunn er det relativt få konversjoner.

ITALIA

St. Paulus brev til romerne 1900 år.

I Det bibelske institutt i Roma har dekan for instituttet, jesuittpateren Stanislas Lyonnet, holdt et bemerkelsesverdige godt foredrag i anledning av at det i år er 1900 år siden St. Paulus Romerbrev så dagens lys. En rekke kjente personligheter i Roma var møtt frem for å høre foredraget.

Fra Angelico's grav åpnet.

I nærvær av bl. a. prefekten for Rituskongregasjonen, kardinal Cicognani, kardinalene Micara og Constantini, dominikanerordenens generalprior, pater Browne, Firenze's hjelpebiskop og en representant for Romas overborgermester, ble den verdensberømte kunstmaler, dominikanermunken Fra Angelico's grav åpnet i begynnelsen av februar i år. Alle Romafarere vet nå at denne graven er i kirken Santa Maria sopra Minerva, men det ble først konstatert i 1916.

Det er Rituskongregasjonen som har foranlediget åpningen av graven i forbindelse med den saligkårsprosessen som er innledet for Fra Angelico.

NEDERLAND

Hundre års skolefred!

I januar i år var det 100 år siden en skolelov trådte i kraft i Nederland som sikret juridisk likhet for statens og de private skoler.

For 100 år siden var det 2469 offentlige folkeskoler, og omkring 1000 private protestantiske og katolske skoler som ble finansiert av barnas foreldre og ved annen privat støtte. Før skoleloven kom, hadde disse skolene ofte store vanskeligheter.

Loven av 1858 ble revidert og forbedret flere ganger, og i 1917 var den fullstendige juridiske og økonomiske likhet oppnådd. Staten hadde gjort folkeskolen obligatorisk for alle, men dermed var den også forpliktet til å gjøre det den kunne for at foreldrene kunne oppfylle sine forpliktelser uten å få samvittighetsskrupler. Det ville igjen si at foreldre måtte kunne få sende sine barn til den skole som svarte til deres tro.

Den nederlandske stat dekker nå alle de private skolers utgifter. De private universiteter er subsidiert med 90 %. Ifølge statistikken har foreldrene en markert forkjærlighet for de private skoler. Av de 12 000 skoler som for tiden finnes i Nederland, (folkeskoler og tekniske skoler), med to millioner elever, er bare 28 % statsskoler, mens de katolske skoler representerer 42 % og de protestantiske 30 %. De samme forhold gjelder også for det antall elever som går på disse skoler.

Kapusinerpater på Páskeøya ridder av St. Olav

«Han var avgjørende for vår kontakt med de innfødte,» sier Thor Heyerdahl

For vel en måneds tid siden leste vi i en sveitsisk avis at Kapucinerpateren Sebastian Englert fra Dillingen i Bayern var blitt tildelt ridderkorset av St. Olavsordenen som anerkjennelse for de tjenester han hadde ydet vår landsmann Thor Heyerdahl under dennes ekspedisjon til Páskeøyene. Vi la notisen til side i påvente av nærmere opplysninger omkring pater Sebastian og hans bedrifter. «Dagbladet» skulle imidlertid også denne gang være «alltid foran» — og vår honnør for det: Vi klipper hva det bragte i bilde og tekst i sitt nr. for 7. februar:

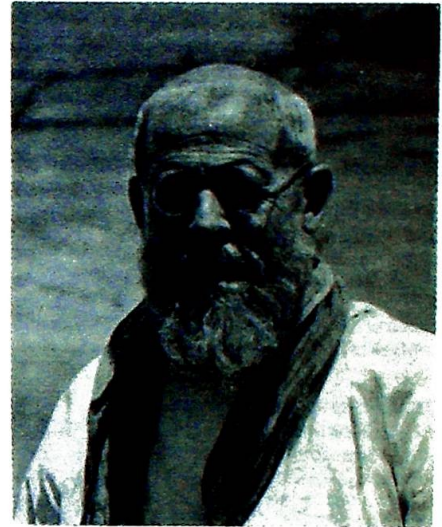
— Det var faktisk vårt forhold til fader Sebastian som var avgjørende for om vi skulle komme i kontakt med de innfødte innen rimelig tid eller ikke, sier Thor Heyerdahl, det er ham jeg har å takke for at kontakten mellom vår ekspedisjon og de innfødte ble opprettet så fort og ble så fruktbar. Fader Sebastian er nemlig det samlende punkt for alle innfødte på Páskeøya.

Heyerdahl er lykkelig over at den katolske presten nå er blitt utnevnt til ridder av St. Olavsordenen som takk for den hjelpsomhet han viste mot de norske vitenskapsmennene, da de var på øya. Det var kapteinen på forsyningskipet «Pinta» som hadde med seg ordenen, da den kom til Páskeøya på en av sine to årlige turer fra Chile.

— Jeg vet at fader Sebastian setter umåtelig pris på denne påskjønnelsen, sier Heyerdahl, — og alle som var med i min ekspedisjon er jeg sikker på unner ham gleden av fullt hjerte.

— Kan De karakterisere denne underlige presten med noen få ord?

— Han er jo en virkelig idealist som har vidd hele sitt liv til de innfødte på øya. Og han har gjort det

Pater Sebastian Englert.

utrolige for dem. Alle problemer av alle kategorier går de til ham med. Og når det oppstår vanskeligheter mellom administrasjonen og de innfødte, må til og med administrasjonen ty til ham for å finne en løsning på problemene.

— Det fremgår jo av deres bok hva han betydde for Dem.

— Som sagt, det er den gamle, hvit-skjeggede presten vi har å takke for at vi fikk opprette kontakt med de innfødte såpass fort og smertefritt. For oss var han en ren forbindelses-offiser med de innfødte hele tida. Skulle vi f. eks. ha tak i arbeidere, var det å gå til fader Sebastian. Han fant ut hvem som kunne passe til den spesielle jobben, hvem man kunne stole på, hvor stor lønn de burde ha, hvor mye de burde ha utbetalt i penger og hvor mye i naturalia osv.

Han var forresten umåtelig interessert i vitenskap og gikk opp i våre undersøkelser med liv og lyst. Selv har han også skrevet en bok, «Hotu Matuas land» heter den og forteller om den første kongen i øyas legendariske kongerekke.

POLEN

Mange ordenskall.

På en kongress for medlemmer av religiøse ordener i Roma like før jul, fortalte en polakk, pater Germain Lievin, om tilgangen til de mannlige religiøse ordener i Polen. Der er bemerkelsesverdig mange kall for tiden. I de mannlige ordener og kongregasjoner er det nå 2946 prestere, 4379 legbrødre og 464 noviser.

Medlemmer av en eller annen religiøs orden har i dag ledelsen av 321 menigheter i Polen, 26 seminarier, en høyere skole og tre andre skoler. Dessuten har de fem institusjoner for fysisk og mentalt tilbakestående barn, og to sykehus for uhelebredelig syke.

Et spesielt sekretariat bestående av flere priorer, ble opprettet av kardinal Wyszynski ifjor for å ta seg av saker vedrørende de mannlige religiøse ordener og representere dem i forhandlinger med de offentlige myndigheter. For tiden søker sekretariatet om å få tilbake noen seminarier og skoler som kommunistene konfiskerte etter krigen.

Ungdommen og religionen.

Erkebiskopen av Poznan, mgr. Baraniak, har sendt ut en appell til ungdommen i sitt erkebispedømme. Han legger vekten på at ungdommen i Polen som har mistet både idealer og forhåpninger, bør vende tilbake til Gud. Man har tatt Evangeliet og troen på Gud fra de unge, men den tomheten som dermed er oppstått, er ikke blitt fylt med noe annet.

SOVJETSAMVELDET

Radiostasjonen i Moskva har ikke skiftet grammofonplater...

Dagen etter at den ortodokse russiske kirke hadde feiret jul, kom det et nytt voldsomt angrep på religionen — «et mektig våpen i hendene på utsugerklassene».

I en kommentar ble den utpreget primitive karakter ved de religiøse riter understreket. De første mennesker på jorden kunne i alle fall unnskyldes med at de ikke hadde kjennskap til naturens fenomener. Men religionen i våre dager er blitt et våpen som kapitalistene benytter seg av. Uttrykket «elsk hverandre», tilføyet kommentatoren, dekker over det

begrep at arbeiderne bør elske kapitalistene, og hvis de setter seg opp mot dem, heter det at de kullkaster den guddommelige orden.

Til slutt fordømte han bønner, da den var «et middel til å få arbeiderne til å underkaste seg og ta imot med resignasjon sin skjebnes tunge byrder».

SYD-AFRIKA

Fremstøt for raseintegreringen.

Katolikkene i Den sydafrikanske union arbeider jevnt og sikkert for å minske rasediskrimineringen i landet. Et nytt bevis på dette er sammensetningen av en studenterdelegasjon til et møte i Ghana i desember i år. Delegasjonen skal bestå av atten studenter, hvorav de seks er negre.

TYSKLAND

Den konfesjonelle sammensetning i i Forbundsagen.

Fra valget sist i september går det frem at en forskyvning har funnet sted i forholdstallet mellom katolikker og protestanter. Før valget var det 131 katolske og 112 protestanter i Forbundsagen. Nå er det 197 protestanter og 192 katolikker. Ennå mer slående er økningen av dem som bekjenner seg som kristne: de er økt fra 243 til 389.

Nylig offentliggjorte tall viser at i den nåværende Forbundsdag har Den kristelige demokratiske union — med den bayerske sosiale union — henholdsvis 170 katolske og 108 protestantiske deputerte. De liberale (F.D.P.) teller 31 protestanter og 6 katolikker, samt 6 nøytrale. «Det tyske parti» har 15 protestantiske deputerte og en katolsk, mens 1 er nøytral. Sosialdemokratene (S.P.D.) har 43 protestantiske og 15 katolske deputerte — mens dobbelt så mange (117) hverken er det ene eller det andre.

UNGARN

Kardinal Mindszents frigjøreren rett.

Den 11. desember ble major Palinkas Pallavici, som i oktober 1956 befrikk kardinal Mindszenty, dømt til døden av den ungarske høyesterett. Han ble beskyldt for å ha avvæpnet medlemmer av statspolitiet og deltatt i en sammensver-

gelse mot det kommunistiske folke-regime.

Som vel de fleste husker ble kardinal Mindszenty den 30. oktober 1956 ført fra det sted han var blitt holdt fanget til den ungarske hovedstad. Det var medlemmer av den regulære ungarske hær som befrikk ham, og regjeringen Nagy godkjente dette samme dag og krevet kardinalen gjeninnsatt i sin stilling. Arrestasjonen av hans friggjører ble aldri bekjentgjort.

ØSTERRIKE

Katolikker og sosialister.

Erkebiskopen av Wien har skrevet en artikkel i den største sosialistiske handelsunions offisielle avis, «Solidarität», hvor han roser handelsunionen for dens bidrag til bedring av forholdene i etterkrigstidens Østerrike.

Positive ord om ungdommen.

Erkebiskopen av Wien, mgr. Franz König, ble nylig invitert til Paris av rektor for Det katolske institutt, mgr. Blanchet, for å holde et foredrag kalt «den østerrikske ungdom og Kirken». Salen i Det katolske institutt hvor foredraget ble holdt, var overfylt, og blant tilhørerne såes Paris' erkebiskop mgr. Feltin.

Mgr. König tok opp noen enquêter fra de østerrikske aviser som hadde vært nokså pessimistiske hva ungdommen angikk, og fremhevet de positive sider hos sitt lands ungdom, særlig den katolske som han jo kjenner best. Han mente at nazismens gift nå er helt nøytralisert, og at den russiske okkupasjon for en stor del har fjernet de kommunistiske illusjoner. Selv om det er unge som forholder seg likegyldige til det offentlige liv, til moral og samfunngavnlige arbeide, så er størsteparten klar over hva landet og Kirken venter av dem. For første gang siden 1919 tror nå ungdommen på landets fremtid. Dessuten er den levende interessert i hele Europas problemer og muligheter. De katolske ungdomsorganisasjoner er de sterkeste av alle ungdomsbevegelser i landet, og en nylig foretatt enquête viste at halvparten av all østerriksk ungdom mellom 17 og 24 år, deltar i søndagsmessene.

Ved arbeiderungdommens kongress i Roma ifjor sommer, var den østerrikske delegasjon den nest største.

Lumen

— DET NYE FELLES-NORDISKE TIDSSKRIFTET
FOR KATOLSK TEOLOGI OG FILOSOFI

TRE NR. (ca. 200 sider) PR. ÅR

ÅRGANG I, NR. 1 UTSOLGT

Nr. 2 og 3 kr. 10

KATOLSK UNGDOM Organ for Norsk Katolsk Ungdomsforbund. Redaktør: Pater Erik Gunnes O.P. Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV Ekspedisjon: Akersveien 5, Oslo. Utkommer med 5 nr. i året. Abonnement: Kr. 5.— pr. år. Løssalg: Kr. 1.— pr. nr. Postgirokonto nr. 142 82.	OSLO	
	TILMERS & HAAVELSRUD A/S Telefoner 33 21 40 — 33 57 23 Teatergt. 1, Oslo Radio — Elektrisk	
Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD Gladsvei 23, Grefsen Tlf. 37 57 68		

BERGEN

FREDRIKSTAD

ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.
Våre bekjente Schlieren Heiser leveres over hele landet. JONAS MYHRE BERGEN JONAS MYHRE OSLO A/S MYHRES MASKININDUSTRI BERGEN	

MOLDE

STORGATENS KOLONIAL A/S Molde	O. WIIG Farvehandel Tapeter Molde — Telefon 127	J. ORTEN & CO. Aut. Installatør — Radio Tlf. 475
	ROY GJØRTZ Rørleggermester Tlf. 683 — 1083	BOLSØY MEIERI A/L Molde Tlf. 183 — 191 — 751

DRAMMEN

	HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	PEDERSENS FARVEHANDEL A/S N. Storgt. 14 Tlf. 3733
OLJE- & VARMEANLEGG Odmund Larsen Autorisert rørleggerforretning Albumsgt. 5, Drammen Høytrykksveising med elektrisk og autogen	GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 4184 DRAMMEN	
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	Drammens malerforretning Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen	

Fikk De
innbetalingskortet med nr. 2?
 Vi vil gjerne ha det tilbake
 over vår postgiro. Takk!
 St. Olavs eksp.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

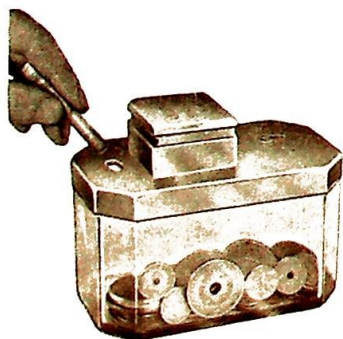
Telefon 33 77 34

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
 FABRIKKER

**A SPARE ER EN VANE-
 SAK, EN VILJESAK, EN
 KARAKTERSAK**

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

OBS!

Ved
 adresseforandringer,
 vennligst oppgi også
 den tidligere
 adresse!

OSLO

*All slags
 forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

*Det fornemme
 porselen
 i flortynn
 utførelse*

FORM 2000

fra
Rosenkilde

Merket som garanterer
 kvaliteten.

Bli samlekunde!

Gulligani

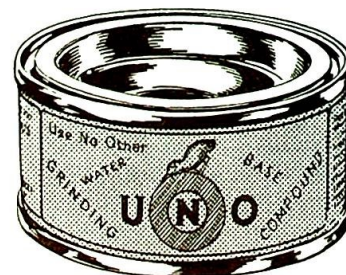
STORTINGSGT. 22
 NEDRE SLOTTSGT. 25

RADIO

Godt utvalg
 i apparater og rør

H. GUSTAFSON A/S

Akersveien 19 Tlf. 42 50 17

**Beste
 og hurtigste
 slipemiddel
 for lager og
 ventiler**